

ENTREVISTA:

Joan Manuel del Pozo: l'opinió d'un polític i professor universitari sobre algunes qüestions candents del món educatiu actual

▶ **Joan Manuel del Pozo, conseller d'Educació i Universitats (maig 2006-novembre 2006): l'opinió d'un polític i professor universitari sobre algunes qüestions candents del món educatiu actual.**

Nascut a La Roda de Andalúcia (Sevilla) el 13 de novembre de 1948.

Doctor en Filosofia per la Universitat de Barcelona. És professor titular de Filosofia de la Universitat de Girona i ha estat vicerector de Recerca i Transferència del Coneixement de la Universitat de Girona (2000-2002).

Des de 1995, és el primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Girona. Ha estat regidor de Participació, Informació i Relacions Ciutadanes (1995-1999), d'Educació (1999-2003), i de Presidència i Educació (2003-2006).

És portaveu del Grup de Diputats Socialistes a la Diputació de Girona des del 2003 i membre del Consell Escolar de Catalunya i president de la seva Comissió de Programació des de 2005.

Els anys 2004 i 2005 va ser coordinador del Pacte Nacional per a l'Educació, en l'àmbit de corresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació.

Joan Manuel del Pozo ha estat també diputat al Congrés per Girona (PSC) en les legislatures II, III, IV i V entre 1982-1996. Com a diputat va ser portaveu de la Comissió Mixta

Congrés-Senat d'Investigació Científica i Desenvolupament Tecnològic.

Aprofitant el seu vincle directe amb Girona i amb la Universitat de Girona, la seva rellevant trajectòria professional i política i especialment la seva responsabilitat recent com a conseller d'Educació i Universitats, hem volgut realitzar a Joan Manuel del Pozo l'entrevista que us presentem a continuació. Ha estat possible gràcies a la seva amabilitat i disponibilitat.

FEP.net: "Crèixer en una societat plural", una frase de moda o un repte social, d'avui?

Joan Manuel del Pozo: Pot ser una frase de moda, però en qualsevol cas és una resposta a una necessitat. La globalització és un fet irreversible, i aquesta globalització inclou de manera molt principal l'intercanvi de persones arreu del món i la formació de societats en algun moment dites multiculturals, en altre moment dites interculturals. En qualsevol cas, societats més plurals del que a les dècades anteriors el nostre espai geogràfic tenia costum de conèixer. Aquest és un repte? sí, és un repte perquè significa que totes les persones individualment tenen plenitud de drets, però significa també que en cada espai geogràfic allò que ha definit els seus trets culturals té la possibilitat, la necessitat i el dret de mantenir vigència. Ara bé, és una vigència que en cap cas pot ser imposada a ningú, és una vigència que ha d'acceptar el diàleg, l'intercanvi i sens dubte l'evolució. No hi ha cap patró nacional ni cultural que es pugui considerar mai definitiu, les cultures són per definició evolutives, però és veritat que hi ha nervis de cultura que tenen dret a mantenir una vigència, com poden ser, per exemple, les llengües. En aquest cas, el repte té uns perfils forts als quals, sens dubte, l'educació ha d'intentar donar resposta.

FEP.net: L'educació, quin paper ha de jugar en aquest marc social tan dinàmic i tan divers?

JMP: L'educació no pot ser la resposta única, i segura i definitiva. Sobre l'educació es projecten moltes exigències i se li fan moltes demandes de responsabilitat. I, sens dubte, en té molta de responsabilitat, però és un element més en el joc social i en aquesta complexitat de les societats interculturals l'educació té un paper molt important en el que podríem anomenar creixement personalitzat de cada un dels nens i nens, sigui quin sigui el seu origen i la seva llengua, i un paper molt important també en l'intercanvi i el respecte de tots els valors. Aquest respecte no ha de voler dir tampoc menystenimem del que és la cultura pròpia de cada espai geogràfic, sí que vol dir un oferiment a la presentació mútua de tots els valor culturals. El paper de l'educació pot ser considerat principal, però sens dubte no únic i hem d'anar cap a un plantejament de l'educació que sigui cada vegada més interactuant amb l'entorn del barri i de la ciutat amb una responsabilitat molt clara de les autoritats locals que són les que tenen més capacitat de facilitar tasques d'integració i d'equilibri social. L'educació té, doncs, un paper destacat, encara que tal com deia no exclusiu.

«No hi ha cap patró nacional ni cultural que es pugui considerar mai definitiu»

«L'element de la diversitat més important és, sens dubte, l'element de la definició cultural»

FEP.net: Parlar de pluralitat social ens porta indiscutiblement a plantejar-nos dos grans principis: el d'igualtat i el de la diversitat. Si volem una educació justa, com haurem de fer-los compatibles, aquests dos principis?

JMP: Sens dubte el principi de la igualtat ha de definir-se com la capacitat, en el terreny educatiu òbviament, com la capacitat d'accés sense cap tipus de discriminació de tots els nens i nenes a totes les places sufragades amb fons públics, aquest és l'element central. També l'accés a una qualitat, al més semblant possible, en tots els centres; la qualitat homogènia és inimaginable, però uns nivells de qualitat

suficients en tots els centres sostinguts amb fons públics ha de ser possible, i aquest és un factor d'igualtat absolutament central.

La diversitat. La diversitat és, certament, la qüestió més complexa perquè per definició la diversitat demana que no es faci homogenització. Es tracta, per tant, de fer una vegada més compatibles el principi de la igualtat que no s'ha de confondre amb l'homogeneïtat, i el principi de la diferència que no s'ha de confondre amb la discriminació.

Ser iguals, no significa ser homogenis. Ser diferents no significa estar en posicions de diferent oportunitat i de diferent avantatge. L'element de la diversitat més important és, sens dubte, l'element de la definició cultural, la singularitat cultural, però aquesta singularitat cultural no ha de ser vista mai com una excepció, tampoc ha de ser vista com un simple ornament o complement. Ha de ser vista com la manera pròpia d'estar al món de cadascú i en tant que manera pròpia d'estar al món de cadascú ha de poder formar part amb tota naturalitat dels processos educatius.

FEP.net: *La política educativa dels governs de l'Estat i de la Generalitat té veritablement assumida la naturalesa plural de la nostra societat? I la política educativa dels fets?*

JMP: La política democràtica per definició constitucional i estatutària és evident que té assumida la naturalesa plural. Se suposa que es refereix ara a aquesta pluralitat específica que des de fa uns anys té una gran presència a casa nostra que és la pluralitat derivada de

la immigració de països d'arreu del món amb una extraordinària diversitat de culturals, religions, llengües, etc. En aquest punt, certament, tot i que es pot dir que està assumida en la lletra dels textos tant de les lleis com de l'Estatut de Catalunya si que

crec que ens falta més maduresa social i més maduresa política per poder dir que l'assumpció és absolutament plena i absolutament assumida sense cap ombra de dubte. Els dubtes, en tot cas, no són derivats de posicions d'hostilitat en absolut sinó que són derivats simplement d'un necessari procés d'adaptació, d'habitució que necessita temps. La nostra societat fa massa poc temps que és una societat pluricultural en

el sentit de l'assumpció d'immigració tan diversa que ens arriba, i necessitarà, probablement, anys per poder arribar en els fets i en la pràctica diària a una veritable convivència intercultural.

FEP.net: *Quins són al seu entendre, els principals obstacles perquè des de l'educació se sàpiguen usar les singularitats personals i de grup com una font d'enriquiment i creixement?*

JMP: Sens dubte, els principals obstacles, que no són els legislatius que ja com a principi assumeixen aquesta pluralitat, són sobretot d'hàbit social i de caràcter mental. Aquí, podem parlar dels tòpics, dels estereotips, dels prejudicis, de la desconfiança, de la por, de determinades forces polítiques que per sort en el nostre país d'una manera molt i molt minoritària intenten fer un plantejament xenòfob de la qüestió; d'algunes forces polítiques més majoritàries que també difonen idees o prejudicis, més que idees exactament prejudicis respecte a la inclinació delictiva de qualsevol persona que ve aquí en situació de pobresa. Això són obstacles de la vida real que dificulten després, sens dubte, tots els processos i d'una manera molt principal els processos educatius. Ara bé, s'ha de dir que dins de l'escola la convivència entre nens i nenes i amb els mestres és molt millor del que determinades imatges socials podrien fer suposar. Hi ha més problema, per dir-ho així, fora de les parets de l'escola que dintre de les parets de l'escola. La qüestió és que certament els problemes que hi ha fora de les parets de l'escola acaben d'una forma u altre repercutint dintre de les parets de l'escola.

FEP.net: *I les universitats, ara que reorienten el seu model formatiu i estructural (Espai Europeu d'Educació Superior) tenen present la gestió de la diversitat i la garantia de la igualtat d'oportunitats?*

JMP: Sens dubte en el seu disseny tenen en compte la igualtat d'oportunitats i la diversitat, però també és veritat que, essent la universitat un espai on els principis pedagògics tenen una menor rellevància que els principis de la transmissió del coneixement en el seu estat més fort, això requerirà també més temps i més reflexió, més diàleg perquè la situació no és gens fàcil atès que al mateix temps que hem d'assumir aquests principis de caràcter més social hem de fer les reformes de caràcter acadèmic i estructural que són d'una dificultat notable per poder crear realment l'Espai Europeu d'Educació Superior.

FEP.net: Veurem algun dia una escola i una universitat que faci possible el viure junts, que

estimuli la individualitat, creadora i expressiva i que combati les desigualtats entre les persones per participar en la vida?

JMP: Jo crec que sí. No serà fàcil, no serà ràpid, però el camí que hem emprès és un camí de compromís perquè això sigui possible. La plenitud i la perfecció probablement no són d'aquest món, però, sens dubte, crec que si no cometem errors, si es manté la tensió i l'atenció en la comunitat educativa respecte a aquesta nova riquesa que és la pluralitat cultural, amb tota seguretat podem obtenir uns graus de convivència que siguin satisfactoris encara que sempre tindran, òbviament, possibilitats de millorar i de fer-se més educatius, més socials, més equilibrats, més justos, més iguals. ◀

